

УДЕС АВИОНА „ОРАО“ У ОКОЛИНИ СЕЛА БАРАНДА

ПРИСЕБНОСТ ПИЛОТА

Сачувавши присебност и спретно маневришући летелицом, пилот мајор Томас Јаник успео да избегне пад авиона у насељено место, а затим се катапултирао и пао у мочвару крај села Баранда у Банату. Брзом интервенцијом мештана, Службе трагања и спасавања ВиПВО, представника МУП-а и Службе хитне помоћи Опова, пилоту је пружена благовремена помоћ, на чему им је захвалио министар одбране Драган Шутановац. – За сада није искључен ниједан могући узрок пада авиона „орао“ – рекао је генерал Катанић на конференцији за штампу.

То мајско јутро није се баш ни по чему разликовало од других, време је било пријатно за летење, а 37-годишњи пилот мајор Томас Јаник, командир у 241. ловачко-бомбардерској авијацијској ескадрили Војске Србије, осећао се веома добро. Баш као и претходног дана, 20. маја, био је спреман за још један редован рутински лет, овог пута на маршрути од Лађеваца до Титела и назад. Било је планирано да, брзином од 600 километара на сат, лети на висини од око 2.500 метара. Није то био тежак задатак за искусног пилота са завршеним курсом наставника летења и више десетина часова годишњег налета.

У последње време летело се чешће него раније, па је и уживање у изабраном позиву било веће – посао се није сводио само на редовна дежурства на аеродромској писти. Зато је мајор Јаник једва чекао да седне у кокпит свог орла, обави предвиђени задатак и, на крају радног дана, оде по децу и с њима заједно врати се кући. Баш као и сваког другог дана.

НЕСРЕЋА

Ипак, 21. маја није све ишло по већ уходаном програму. У подневним часовима јавност је обавештена о паду авиона *орао* у околини банатског села Баранда и катапултирању његовог пилота Томаса Јаника, који је пао у тамошње мочваре. На конференцији за медије, одржаној истог дана у Дому Војске у Београду, поводом пада *орла* код села Баранде новинарима су се обратили командант ВиПВО генерал-мајор Драган Катанић, његов помоћник за операције пукovníк Срето Молиновић и начелник Управе за односе са јавношћу Министарства одбране капетан бојног брода Петар Бошковић, који је, на почетку, прочитао саопштење ВМА о здравственом стању повређеног пилота.

Истичући брзу интервенцију Службе трагања и спасавања ВиПВО, која је до повређеног пилота стигла за мање од пола сата, капетан бојног брода Петар Бошковић је рекао и да су мајора Јаника на ВМА одмах посетили министар одбране Драган Шутановац и заменик начелника Генералштаба ВС генерал-потпуковник Милоје Милетић.

Од команданта ВиПВО генерал-мајора Драгана Катанића новинари су сазнали све детаље о планираном лету и паду авиона, као и то да ће могући разлози удеса бити предмет истраге Комисије, оформљене после првих сазнања о несрећи.

– За сада није искључен ниједан могући узрок пада авиона *орао* – рекао је генерал Катанић на конференцији за штампу. – То може бити људски фактор, отказ технике и временске прилике, односно облаци изнад Баната. Оно што је сасвим поуздано утврђено, јесте да је авион којим је управљао пилот Томас Јаник и претходних дана летео у оквиру редовне борбене обуке пилота, да је пре данашњег полетања био на уобичајеном техничком прегледу и да никакви технички недостаци нису утврђени. Лет се одвијао према плану све до 11.30 сати, када се изнад села Баранда догодила незгода. Пилот је учинио

Снимко Г. СТАНКОВИЋ

ЛАКШЕ ПОВРЕДЕ

С обзиром на врсту удеса и терен изнад кога се догодила несрећа, пилот Томас Јаник је добро прошао. Прелом потколенице и компресивне повреде три пршљена, без „дислокације и неуролошких испада“, нису повреде опасне по живот, истакли су у Војномедицинској академији. Успешан опоравак пилота Јаника показао је да су доктори били у праву.

ПРИЗНАЊЕ ЗА ПОЖРТВОВАЊЕ

Захваљујући на пожртвованом гесту и у име председника Србије Бориса Тадића, министар одбране Драган Шутановац наградио је пожртвоване мештане села Баранда који су први притекли у помоћ пилоту Томасу Јанику са по пет дана боравка у хотелу „Оморика“ на Тари. Тако ће Саша Влах и Сава Радојев, можда и у друштву пилота коме су пружили помоћ, ускоро провести пријатан краћи одмор на нашој планинској лепотици.

све што је могао да авион не падне у насељено место, а затим се катапултирао у околне мочваре, због чега је приступ спасилачке и медицинске екипе био отежан.

ПРАВОВРЕМЕНА ПОМОЋ

Истичући да је мајор Јаник искусан пилот, генерал Катанић је нагласио и да се у ВиПВО данас лети више него раније, да је обученост пилота врло добра, те да су авиони на којима обављају летачку обуку исправни. Последњи удес војног авиона догодио се пре више од четири године, док се у другим армијама то догађа и чешће, наглашено је, између осталог, на конференцији за медије, одржаној 21. маја у Дому Војске, на којој је изражена и захвалност представницима МУП-а и Служби хитне помоћи Опова због брзог реаговања, као и мештанима села Баранда и околине на благовремено пруженој помоћи повређеном пилоту.

И наредних дана јавност је будно пратила здравствено стање пилота Томаса Јаника, који се после операције потколенице на ВМА успешно опоравља. Поред министра одбране Драгана Шутановца и заменика начелника ГШ ВС генерал-потпуковника Милоја Милетића, који су повређеног мајора посетили већ првог дана, Јаника су у болници касније обишли и начелник ГШ Војске Србије генерал-потпуковник Здравко Понош и многобројне колеге са аеродрома Лађевци, родбина и пријатељи. Задовољни што није теже повређен, колеге мајора Јаника из 98. авијацијске базе и 241. ескадриле у Лађевцима имају само речи хвале за свог командира. Срећни су и најближи ро-

ђаци, који су повређеног пилота обишли одмах после његовог изласка са Одељења интензивне неге. Истичући да одлуку о катапултирању из авиона није лако донети, да су у питању делићи секунде и да чак и у таквим тренуцима свако од њих има жељу да спасе авион, Јаникове колеге подвлаче да су његови напори да што дуже управља авионом, како би спречио пад летелице у насељеном месту, пример пожртвовања, рационалног расуђивања и врхунске обучености.

– С обзиром на то шта је доживео и преживео и да је пао с висине од око 2.500 метара, мој зет је добро прошао – рекла је Јаникова ташта Гордана Јакшић, захваљујући медицинском особљу из Опова и са ВМА који су учинили све да помогну пилоту.

УСПЕШАН ОПОРАВАК

Успешан опоравак пилота Јаника омогућен је, на извештајан начин и правовременом и храбром интервенцијом двојице мештана села Баранде Саше Влаха и Саве Радојева, који су му први притекли у помоћ. Због тог несебичног геста недавно их је примио и министар одбране Драган Шутановац.

– Чим смо видели да уз тресак авион пада у мочваре близу села, кум и ја смо сели у ауто и пошли да видимо шта је с пилотом. Видели смо да се катапултирао, али нисмо знали тачно где је пао. Требало је пешачити око километар и више кроз шуму и воду да се стигне до њега, па је Сава морао најпре да скине гипс с ноге. Размишљали смо, можда није довољан један човек, можда ћемо морати да га носимо... – рекао нам је Саша Влах неколико дана после удеса авиона. – Затекли смо га свесног, питали смо шта треба да урадимо, да ли да зовемо неког. Док смо тако разговарали, он је позвао жену, рекао да неће моћи да оде по децу, да ништа не брине и да ће све бити у реду. У то су стигли и хеликоптери – рекао је Саша Влах у разговору за „Одбрану“, користећи прилику и да захвали министру Шутановцу на пријему и поклонима.

Пошто истрага о удесу авиона није завршена, за сада се може рећи само то да су авиони *орас*, којим је летео и мајор Јаник, у ВиПВО Војске Србије тридесетак година и да су технички исправни. До 2010. године планира се и повећање сати налета, на око 40 годишње, што је двоструко више него данас. То ће свакако допринети још бољој обучености наших пилота за обављање наменских задатака, иако се и сада с правом може тврдити да су сви они оспособљени за извршавање и најтежих обавеза. О томе довољно сведочи и изузетан успех пилота Томаса Јаника, који је, усмеравањем своје летелице ван насељеног места спречио велику несрећу до које је могло доћи. ■

Душан ГЛИШИЋ

ПРИЈЕМ У КОМАНДИ ВИПВО

Командант Ваздухопловства и противваздухопловне одбране генерал-мајор Драган Катанић примио је лекарску екипу хитне помоћи Дома здравља Опово, амбуланта Баранда, и командира Полицијске станице Опово који су пружили правовремену стручну помоћ и исказали пожртвованост у спасавању пилота мајора Томаса Јаника.

Уз изразе захвалности за указану помоћ повређеном припаднику Ваздухопловства, генерал-мајор Катанић уручио је захвалнице и пригодне поклоне полицијском нареднику Горану Митровићу, докторки Душки Матијевић и медицинском техничару Ивани Шојић.

